

Industripolitik för stärkt konkurrenskraft

Näringsdepartementet

2011-11-17

Dokumentbeteckning

KOM (2011) 642 slutlig

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén - Industripolitik - stärkt konkurrenskraft

Sammanfattning

Meddelandet innehåller en kort, övergripande, genomgång av europeisk industris konkurrenskraft. Det är en del av de årligen återkommande genomgångarna av europeiska unionens medlemsstaters konkurrenskraft som aviserades i samband med att kommissionen presenterade industriflaggskeppet inom EU 2020-strategin. Ett antal åtgärder på EU-nivå går igenom med förslag på hur konkurrenskraften kan stärkas. Kommissionen konstaterar bland annat att en ökad samordning av den nationella politiken kan leda till mer effektivt utnyttjande av knappa medel för innovation och tillväxt. Regeringen anser det viktigt att fortsätta arbeta för att stärka konkurrenskraften och att se möjligheterna i omställningen till ett bättre resursutnyttjande. I ljuset av det välkomnar regeringen kommissionens meddelande. Genomförandet av flera av de olika förslagen som går igenom i meddelandet förhandlas separat och berörs inte i denna faktabromemoria.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Meddelandet innehåller en övergripande genomgång av europeisk konkurrenskraft, främst fokuserad på den europeiska industrins utveckling. När industriflaggskeppet presenterades aviserade kommissionen årliga genomgångar av EU:s konkurrenskraft för att noga följa utvecklingen mot målen i EU 2020-strategin. Detta meddelande är den första genomgången sedan industrimeddelandet presenterades.

Den europeiska industrin har avgörande betydelse för EU:s globala ekonomiska ledarskap. En konkurrensduglig industri kan pressa ned kostnader och priser, skapa nya produkter och höja kvaliteten och därigenom lämna ett avgörande bidrag till välbefinnande och ökad produktivitet i hela ekonomin. Industrin är också den viktigaste källan till de innovationer som krävs för att svara på EU:s samhälleliga utmaningar.

Som en del av strategin *Europa 2020* presenterade kommissionen 2010 en vittsyftande ny industripolitik¹ där den lyfte fram de åtgärder som krävs för att stärka EU:s attraktionskraft för investeringar och tillverkning, bl.a. genom att övervaka medlemsstaternas politik för konkurrenskraft.

Detta meddelande är ett nytt initiativ, tänkt att återkomma varje år, för att granska medlemsstaternas konkurrenskraft på grundval av *den europeiska konkurrenskraftsrapporten 2011* och *rapporten om medlemsstaternas konkurrenskraft och konkurrenspolitik*. Det ska bidra till utvärderingen av medlemsstaterna inom ramen för den europeiska planeringsterminen och Europa 2020.

Förbättra företagens konkurrensförmåga

Sett till de **långsiktiga förändringarna** av medlemsstaternas industristruktur 1999–2007 har företagen tagit olika vägar mot högre teknik- och kunskapsinnehåll, då sådana företag tenderar att ha högre produktivitetstillväxt och priser som inte drabbas lika hårt av den globala konkurrensen. Forskning och innovation driver på produktivitetstillväxten och industrins konkurrenskraft. Ny teknik möjliggör kommersiell tillverkning i allt mindre serier, medan avancerade material, koldioxidsnål teknik, bioteknik och nanoteknik förändrar konkurrensfördelarna i grunden. EU:s industri måste snabba på sina satsningar på att ta till sig den här tekniken för att bevara sin konkurrensförmåga på världsmarknaden.

Övergången till en hållbar, resurseffektiv och koldioxidsnål ekonomi är en förutsättning för att den europeiska industrin ska förbli konkurrenskraftig på lång sikt. Det senaste årtiondet har många medlemsstaters ekonomier växt utan att energiförbrukningen ökat, medan energiförbrukningen i andra länder ökat mindre än väntat. I synnerhet kommer de nya medlemsstaterna snabbt i kapp trots sina olika utgångslägen.

Överlag har medlemsstaterna gjort stora framsteg i att utforma och genomföra sammanhängande nationella regler för stimulans av energieffektivitet. Några av dem saknar dock den erfarenhet och den administrativa kapacitet som krävs, och för de länderna kan ramlagstiftning på EU-nivå tjäna som vägledning och stöd. Att ytterligare inarbeta miljö- och samhällshänsyn i företagens verksamhet och strategier får allt större vikt för den europeiska industrins konkurrenskraft.

Den sociala ekonomin sysselsätter mer än 11 miljoner människor i EU, vilket utgör 6 % av den totala sysselsättningen², och ungefär en fjärdedel av alla

¹ En integrerad industripolitik för en globaliserad tid - Med konkurrenskraft och hållbar utveckling i centrum, KOM(2010) 614.

² *The Social Economy in the European Union*, CIRIEC s48

nystartade europeiska företag är sociala företag. De här företagen är ofta mycket produktiva och konkurrenskraftiga, på grund av deras anställdas starka personliga engagemang och de bättre arbetsvillkor som de tillhandahåller³. För att förbättra en ”social marknadsekonomi med stark konkurrenskraft” sätter kommissionen den sociala ekonomin, det sociala ansvaret och den sociala innovationen i centrum för sin jakt på nya lösningar för en hållbar ekonomi inom ramen för strategin

Europa 2020⁴.

Ett företagsvänligare EU

En öppen, effektiv och konkurrenspräglad företagsmiljö är en förutsättning för tillväxt på världsmarknaden. Att förbättra företagsmiljön berör politik på en rad områden, t.ex. förbättring av infrastruktur eller nedskärning av den tid det tar att få bygglov. Några åtgärder som lyfts upp är:

- Alla medlemsstater har satt upp mål för att minska de administrativa bördorna men alla ännu inte gjort några framsteg med att mäta eller minska bördan
- Tillgång till infrastruktur (energi, transporter, bredband) har stor vikt för en företagsvänlig miljö.
- Företagen behöver en modern effektiv offentlig förvaltning som kan tillhandahålla tjänster av hög kvalitet.

Tjänstesektorn är den största delen av EU:s ekonomi, och dess integration med tillverkningsindustrin har ökat i takt med att specialiserade tjänster används för att förvalta produktionen och produktdistributionen. Tillverkningsföretag har börjat erbjuda tjänster tillsammans med varor, medan tjänsteleverantörer använder komplementprodukter och integrerar tillverkningen i sin förädlingskedja. Nu ökar de **företagsrelaterade tjänsternas** betydelse som källa till innovation, ny teknik och bättre resultat. Dessa tjänster har integrerats i andra företags förädlingskedjor genom förbrukning av insatsvaror, kunskapsproduktion och teknikflöden, och de utgör ett tillfälle för den europeiska tillverkningsindustrin att öppna nya marknader och hitta nya vinstkällor i anslutning till sina produkter.

Den inre marknaden skulle kunna bidra mer till tillväxten om all gällande EU-lagstiftning genomfördes fullständigt av alla medlemsstater. Målet är att

³ Exempelvis är sjukfrånvaron vid sådana företag i Frankrike lägre än vid företag i allmänhet: 5,5 %

jämfört med 22 %, *Absence from work for health reasons in the social economy*, Chorum, april

2011, <http://www.cides.chorum.fr>

⁴ Europa 2020 – En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla, KOM(2010) 2020

få slut på marknadens splittring och undanröja hindren för fri rörlighet för varor, tjänster, innovation och kreativitet, enligt vad som sägs i Inre marknadsakten⁵. I förslaget till förordning om europeisk standardisering⁶ utvidgas europeiska standarder till tjänstesektorn, så att det nuvarande antalet svårförenliga nationella standarder minskas.

För att helt och fullt ta vara på de små och medelstora företagens potential krävs enhetliga insatser i hela EU enligt vad som sägs i meddelandet om översynen av småföretagsakten⁷. De stora exportföretagen har lett återhämtningen, medan många små och medelstora företag fortfarande lider av låg efterfrågan på grund av eftersläpningar men också på grund av svårigheter att få tillgång till finansiering och exportmarknader.

Av de snabbväxande företagen, mätt i sysselsättning, skapar de små företagen fler nettojobb än de större. Snabbväxande företag finns i alla branscher och regioner, och tenderar att vara innovativa.

Ökad samordning av den nationella politiken kan leda till ett mer effektivt utnyttjande av knappa medel för innovation och tillväxt i en tid av budgetåstramningar. Kommissionen kommer att öka sitt stöd till medlemsstaternas satsningar inom ramen för Europa 2020, genom en enhetlig modell för övervakning av framstegen, och skapa det forum som behövs för att kartlägga bra lösningar.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Ej tillämpligt

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Inga direkta budgetära konsekvenser. Eventuella konsekvenser av separata förslag presenteras i anslutning till respektive förslag.

⁵ *Inre marknadsakten – Tolv åtgärder för att stimulera tillväxten och stärka förtroendet för inre*

marknaden – Gemensamma insatser för att skapa ny tillväxt, KOM(2011) 206 slutlig, 13.4.2011.

⁶ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om europeisk standardisering,

KOM(2011) 315 slutlig, 1.6.2011.

⁷ *Översyn av småföretagsakten för Europa*, KOM(2011) 78/3, 23.2.2011.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen anser det viktigt att arbetet för att stärka konkurrenskraften fortsätter. Inom ramen för det arbetet är det också viktigt att se möjligheterna till att stärka EU:s företags konkurrenskraft i omställningen till ett bättre resursutnyttjande för en långsiktigt hållbar tillväxt. Det är positivt att tjänstesektorn nämns i meddelandet och att tjänster omfattas av EU:s arbete avseende stärkt konkurrenskraft. När det gäller internationaliseringsaspekterna är det för svenskt vidkommande viktigt att påpeka vikten av frihandel och öppenhet. Regeringen välkomnar kommissionens meddelande och årliga genomgång av EU:s konkurrenskraft.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Ej aktuellt

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Ej aktuellt

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har ej varit ute på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Ej aktuellt

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Ej aktuellt

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Meddelandet kommer att behandlas i rådsslutsatser som ska antas av konkurrenskraftsrådet vid dess möte 5-6 december 2011

-